

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

GYMNASIEDIPLOMET I MUSIK

För studerande som inlett sina gymnasiestudier
före den 1 augusti 2016

© Utbildningsstyrelsen

Föreskrifter och anvisningar 2016:13

ISBN 978-952-13-6294-1 (pdf)

ISSN-L 1798-8977

ISSN 1798-8985 (online)

Ombrytning: Grano Oy

www.oph.fi

INNEHÅLL

1	Allmänt	4
2	Gymnasiediplomets form.....	4
	2.1 Provportfölj över ett musikprojekt (modell A).....	4
	2.2 Provportfölj med arbeten från gymnasietiden (modell B)	5
3	Provportföljens innehåll.....	6
	3.1 Musikalisk biografi.....	6
	3.2 Presentation av musikprojektet eller provarbetena och motiveringar till valen.....	6
	3.3 Sammandrag	6
	3.4 Bedömarnas verbala bedömning.....	6
4	Avläggandet av gymnasiediplomet i musik	7
5	Bedömning	7
	5.1 Bedömningskriterier	7
6	Ifyllnadsanvisning för diplombetygets baksida.....	8
7	Anvisningar till den studerande	9
	7.1 Delarna i provportföljen för gymnasiediplomet i musik	9
	7.2 Förteckning över provportföljens innehåll.....	9
	7.3 Anvisningar gällande provportföljens innehåll	10

Dessa anvisningar för gymnasiediplomet i musik följs då de studerande som avlägger gymnasiediplom har inlett sina gymnasiestudier före den 1 augusti 2016.

1 Allmänt

Gymnasiediplomet i musik bygger på målen och innehållen för musikundervisningen i gymnasiet och den studerandes studier i musik i gymnasiet. Avläggandet av gymnasiediplomet vittnar om särskilt intresse och kunnande i musik.

I musik innebär särskilt intresse och kunnande att den studerande sysslar med musik även under fritiden och tillägnar och utvecklar kunskaperna och färdigheterna i musik även utanför skolan. Musikintresset utanför skolan syns och hörs därigenom i allmänhet också i provarbetena för gymnasiediplomet.

Enligt gymnasielagen (629/1998) får en studerande i gymnasiets lärokurs räkna sig till godo i andra sammanhang slutförda studieprestationer om dessa till sina mål och sitt centrala innehåll motsvarar gymnasiets läroplan. Beslut om tillgodoräknande av studieprestationer som slutförs i andra sammanhang skall på särskild begäran fattas innan studierna inleds.

När den studerande avlägger gymnasiediplomet i musik använder han eller hon de kunskaper och färdigheter som skaffats utanför skolan enligt målen för musikundervisningen i gymnasiet. Prestationer i musik utanför skolan är inte tillräckligt som diplomprestation, eftersom utgångspunkten för diplomet är gymnasiet och dess mål och innehåll.

2 Gymnasiediplomets form

Gymnasiediplomet i musik bygger på den studerandes studier i musik under hela gymnasietiden. Gymnasiediplomet i musik kan avläggas på två olika sätt, genom ett musikprojekt eller genom att samla ihop en provportfölj med arbeten från gymnasietiden.

2.1 Provportfölj över ett musikprojekt (modell A)

Den studerande bereder ensam eller i grupp ett projekt som visar hans eller hennes kunskaper och färdigheter i musik. I projektet ska ingå något eller några av följande delområden:

- sång och spel
- komposition, arrangemang och improvisation
- åhörande och analys, att skriva om musik

Projektet kan t.ex. ha formen av en liten konsert, vars längd är ca 20 minuter, ett ljudband eller den kan vara en del av en vidare multikonstnärlig helhet. Att skriva om musik kan utgöra en viktig del av projektet, men räcker inte ensamt till som projektinnehåll. Omfattningen av den färdiga produkten beror på betoningen av delhelheterna: Ett kompositionsprojekt t.ex. kan vara snävare än ett projekt som går ut på att framföra lånat material. Avgränsningen av projektet är ett viktigt kriterium för hur det lyckas.

Projektet rapporteras med en provportfölj, som ska innehålla ett ljud och/eller ett bildband över projektet samt en skriftlig del. Om det är fråga om ett kompositionsprojekt, kan bandet delvis eller helt ersättas med noterna till kompositionen. I provportföljen kan också ingå uppsatser, föredrag och annat material som stödjer och åskådliggör projektarbetet. Om projektarbetet görs som grupparbete ska den studerande alltid tydligt redogöra för sin insats i projektet. Portföljen är alltid personlig. I den skriftliga delen beskriver den studerande bakgrundsfaktorer till projektet och arbetsprocessen samt bedömer den färdiga produkten. Den studerande bedömer också sina framsteg och sin musikaliska utveckling. Utöver dessa fogar den studerande en egen musikalisk biografi till portföljen.

2.2 Provportfölj med arbeten från gymnasietiden (modell B)

Den studerande avlägger diplommet genom att samla ihop en provportfölj (portfolio). Provportföljen är till en början en arbetsportfölj, i vilken alla arbeten från gymnasietiden samlas moment för moment. Det egentliga gymnasiediplomet i musik är en provportfölj till vilken den studerande har valt prov på sina studier och sin musikaliska verksamhet i gymnasiet. Den studerande samlar ihop provportföljen så, att den innehåller 3 arbeten som representerar något eller några av följande områden:

- sång och spel
- komposition, arrangemang och improvisation
- åhörande, analys av det hörda, att skriva om musik

Provportföljen kan t.ex. innehålla videor, bild- och ljudband, partitur eller noter, rapporter, föredrag, uppsatser osv. Den kan innehålla både individ- och grupparbeten, men själva portföljen är alltid personlig. En del av ska vara i ljudande form, t.ex. som ljud- eller bildband, i en provportfölj med tyngden på kompositionsarbete kan inspelningen delvis eller helt ersättas av noter till kompositionerna. Ifall den studerandes personliga musikaliska andel inte klart framgår av proven, ska särskild uppmärksamhet ägnas åt den skriftliga rapporteringen av proven. Vid rapporteringen av proven beskriver den studerande bakgrundsfaktorer för de arbeten han eller hon valt och själva processen samt bedömer den färdiga produkten. Den studerande bedömer också sina framsteg och sin musikaliska

utveckling. Utöver dessa fogar den studerande en egen musikalisk biografi till portföljen. Avgränsningen av projektet är ett viktigt kriterium för hur det lyckas.

3 Provportföljens innehåll

Provportföljen, som utgör grunden för bedömningen av gymnasiediplomet i musik, består av fyra delar och eventuella bilagor:

Innehåll

- 1 Musikalisk biografi
  - 2 Presentation av musikprojektet eller provarbetena och motiveringar till valen
  - 3 Sammandrag
  - 4 Bedömarnas verbala bedömning
- Bilagor

Till provportföljen fogas en förteckning över dess innehåll, som i vardera diplommodellen byggs upp enligt följande:

3.1 Musikalisk biografi

- Den studerandes personuppgifter, namn och födelsetid samt gymnasiets namn
- De kurser i musik som den studerande har genomgått i gymnasiet inklusive vitsorden
- Studier och prestationer i musik utanför läroanstalten inklusive vitsorden
- Eventuella framgångar i tävlingar e.d.
- Fritt formulerad, komprimerad beskrivning av musikintresset

3.2 Presentation av musikprojektet eller provarbetena och motiveringar till valen

En beskrivning av vad som gjorts, till vad arbetet ansluter sig och i vilket sammanhang det har gjorts. Till exempel: en musikal som sattes upp i vår skola år 2010 eller En uppsats i samband med musikkurs 2 vårterminen 2010.

3.3 Sammandrag

Den studerandes helhetsbedömning av sitt arbete och av arbetsprocessens betydelse för sig själv.

3.4 Bedömarnas verbala bedömning

Bedömarnas verbala bedömning av den studerandes provportfölj fogas till portföljen när bedömningen har gjorts.

4 Avläggandet av gymnasiediplomet i musik

För att kunna avlägga gymnasiediplom i musik skall den studerande ha avlagt minst fyra kurser i musik i gymnasiet. Utöver dessa kan skolan ordna en särskild gymnasiediplomkurs, under vilken portföljen samlas ihop eller prov- eller projektarbetet slutförs.

De studerande informeras om gymnasiediplomet redan när gymnasiet inleds. Varje skola beslutar själv när gymnasiediplomarbetet skall lämnas in eller utföras så, att det blir tillräckligt med tid över för bedömningen. För prestationen ges förutom vitsord en verbal bedömning som fogas till diplomarbetet, som ges tillbaka till den studerande. Arbetets innehåll antecknas på gymnasiediplombetyget.

5 Bedömning

Gymnasiediplomet i musik bedöms på skalan 1–5. Vid bedömningen ägnas uppmärksamhet åt följande:

- den studerandes musikaliska kunnande
- valet av prov/projektets helgjutenhet
- hur målinriktat arbetet är
- arbetets omfattning
- beskrivningen av processen
- den studerandes självvärdering (se provportföljens innehåll, del 3).

5.1 Bedömningskriterier

Kriterierna för vitsordet utmärkt (5):

Projektarbetet eller provportföljen bildar en harmonisk helhet och påvisar upphovsmannens utmärkta musikaliska kunnande, insiktsfullhet, konstnärliga originalitet eller kritiska sinnelag och skärpa som kännetecknar forskare. De kärnfulla resonemangen påvisar djupet i kunnandet och den studerandes mognad att bedöma sin prestation.

Kriterierna för det vitsordet god (3):

Projektarbetet bildar en harmonisk helhet och påvisar upphovsmannens goda musikaliska kunnande. Resonemangen kring processen och produkten är klara och kärnfulla. Av dem framgår att arbetet har genomförts målinriktat och att den studerande är mogen att bedöma sin prestation.

Kriterier för vitsordet godkänd (1):

Grundtanken med projektarbetet eller provportföljen är synlig och visar den studerandes musikaliska kunnande. Lösningarna är till största delen konventionella och innehållet ganska ensidigt. Resonemangen kring processen och arbetet är ensidiga, men visar ändå den studerandes kunnande.

6 Ifyllnadsanvisning för diplombetygets baksida

Delar i gymnasiediplomet i musik

1. Musikalisk biografi
2. Gymnasiediplomets form
  - Gymnasiediplomets form: "Musikprojekt" eller "Provportfölj med arbeten från gymnasietiden"
  - Gymnasiediplomets namn skrivs i formen:
Musikprojektets namn: namnet

ELLER

Namnen på arbetena i provportföljen i formen:
Namnen på provarbetena:

  1. Provarbetets namn
  2. Provarbetets namn
  3. Provarbetets namn
3. Sammandrag
4. Bedömarnas verbala bedömning

Bilagor

Kriterier för vitsordet för gymnasiediplomet i musik

Från och med våren 2012 har gymnasierna möjlighet att använda ett avgiftsfritt, elektroniskt ifyllbart och utskrivbart betygsformulär. Eftersom gymnasiediplom som avlagts vid olika gymnasier ska vara jämförbara, används ett enhetligt betygsformulär. Ett meddelande om det nya elektroniska betygsformuläret skickades till gymnasierna i april 2012 (Utbildningsstyrelsens meddelande 47/2012). Om gymnasierna har kvar gamla beställda tryckta betygsformulär, får de användas så länge de räcker till.

7 Anvisningar till den studerande

Gymnasiediplomet i musik bygger på målen och innehållen för musikundervisningen i gymnasiet och den studerandes studier i musik i gymnasiet. Avläggandet av gymnasiediplomet vittnar om särskilt intresse och kunnande i musik. Gymnasiediplomet i musik kan avläggas på två olika sätt, genom ett musikprojekt eller genom att samla ihop en provportfölj med arbeten från gymnasietiden.

7.1 Delarna i provportföljen för gymnasiediplomet i musik

I provportföljen ingår minst fyra delar samt eventuellt bilagor

- Musikalisk biografi
- Presentation av musikprojektet eller provarbetena och motiveringar till valen
- Sammandrag
- Bedömarnas verbala bedömning
- Bilagor

7.2 Förteckning över provportföljens innehåll

I provportföljen för gymnasiediplomet i musik ingår således minst fyra delar. Det slutliga antalet delar avgörs emellertid av arbetets form och av vad den studerande vill innefatta i presentationen av musikprojektet eller provarbetena. Det är bra att i början av portföljen göra upp en förteckning över de delar som provportföljen innehåller.

Modell A (exempel)

Innehåll

- 1 En komprimerad musikalisk biografi
  - 2 Projektarbete: Musiken och havet, kompositionsprojekt
  - 3 Sammandrag
  - 4 Bedömarnas verbala bedömning
- Bilagor
- Dvd-inspelning av kompositionskonserten
  - Konsertens handprogram
  - Noterna till kompositionerna
  - Bildberättelse om förberedelserna för konserten

Modell B (exempel)

(punkterna 2 -4 utgör tre arbeten gjorda under gymnasietiden och en beskrivning av varför dessa valts med)

Innehåll

- 1 En komprimerad musikalisk biografi
- 2 Deltagande i skolans kör (prov: cd-skiva, låtarna 1 och 3)
- 3 Mitt rollarbete i en musikal (prov: video, 8 minuter från början av bandet)
- 4 Uppsats: Nutida finsk folkmusik – några lyssnarerfarenheter

- 5 Sammandrag
- 6 Bedömarnas verbala bedömning
  - Bilagor
  - Cd-skiva med kören
  - Videoinspelning av musikalen
  - Handprogrammet och reklam för musikalen

7.3 Anvisningar gällande provportföljens innehåll

1 Musikalisk biografi

Skriv tydligt och kortfattat som i en meritförteckning:

- dina personuppgifter (namn och födelsetid)
- gymnasiets namn
- de kurser i musik som du har avlagt i gymnasiet och de vitsord du har fått
- dina studier och prestationer i musik utanför skolan och de vitsord du har fått
- eventuell framgång i tävlingar e.d.
- en fritt formulerad komprimerad beskrivning av ditt musikintresse:
  - hur musikstudierna inleddes och fortsatte (vad, hur, hur länge, var)
  - verksamhet i musikklass och musikgymnasium
  - särskilda intressen, t.ex. att spela, sjunga, komponera, arrangera, konsert/operabesök
  - förhållandet till musik, musikintresset och hur det har utvecklats
  - gymnasiestudiernas betydelse och musikens roll i ditt liv i framtiden

Rekommenderad längd för biografien är en sida. I beskrivningen av musikintresset kan du välja 3–4 betydelsefulla erfarenheter från din musikaliska karriär, med betoning på erfarenheter under gymnasietiden. Beskrivningen av den tidiga barndomen kan ges mindre utrymme.

2 Presentation av musikprojektet eller provarbetena och motiveringar till lösningarna i projektet eller till valen av provarbeten

Modell A

Rubricera projektarbetet på samma sätt som i innehållsförteckningen. Presentationen kan delas in t.ex. i nedan nämnda delar. Använd mellanrubriker, de förbättrar läsbarheten.

- Först en presentation av projektet: vad, när, för vem
- Varför valde du just detta arbete?
- Planeringsarbetet
- Beredningsskedet (arbets- eller inlärningsdagbok; t.ex. kompositionsarbete, arrangemang, val av sammansättning för uppförandet, träning, informations-sökning, uppsatsskrivning)
- Beskrivning och bedömning av slutprodukten (t.ex. ett uppförande, ett ljudband)

I den här delen är det viktigt att resonera och motivera:

- bedöm vilken betydelse den produktion du har sammanställt har för dig själv, både som erfarenhet och med tanke på utvecklandet av kunskaper och färdigheter
- beskriv din egen andel och arbetsmängd och lärarens och de övriga studerandenas roll i arbetet
- berätta vad du lärde dig och vad du skulle göra annorlunda, vad du lyckades med och vad du misslyckades med
- berätta vilken betydelse dina tidigare musikstudier hade för hur produktionen lyckades
- hittade du nya drag hos dig själv, som du vill utveckla?
- påverkade arbetet på något sätt ditt liv och/eller dina framtidsplaner?

Var ärlig mot dig själv och våga vara personlig. Ägna trots detta uppmärksamhet åt att avgränsa både uppsatsen och proven: välj tre prov från projektet som du presenterar närmare.

Modell B

Rubricera dina arbeten på samma sätt som i innehållsförteckningen. Berätta kort om varje arbete som du valt:

- vad arbetet ansluter sig till, t.ex. en musikal som vår skola satte upp läsåret 2010–2011, en uppsats under musikkurs 2 vårterminen 2010
- beskriv din egen andel och arbetsmängd och lärarens och den studerandes roll i arbetet
- beskriv processen som ledde fram till det färdiga arbetet
- berätta vad du lärde dig och vad du skulle göra annorlunda, vad du lyckades med och vad du misslyckades med
- berätta hur arbetet påverkade dina framtidsplaner och ditt liv
- var ärlig mot dig själv och våga vara personlig

3 Sammandrag

Gör till sist ett kort sammandrag av diplomarbetet på ett mer allmänt plan:

- hur upplevde du diplomarbetet i musik och vilken betydelse hade arbetsprocessen för dig?
- din helhetsbedömning av provportföljen
- fick du tillräckligt med stöd/handledning för arbetet
- övriga faktorer som påverkade diplomarbetet (t.ex. motiveringar till bristfällig dokumentation av något skede e.d.)

4 Bedömarnas verbala bedömning

Över bedömningen ges förutom ett siffervitsord också ett verbalt omdöme, som fogas till diplomarbetet som ges tillbaka till den studerande.

The background of the page is a solid dark blue color. In the upper right corner, there are several overlapping, curved shapes in lighter shades of blue, creating a layered, wave-like effect. The text is positioned in the upper right area, and the publisher information is in the lower left area.

Online
ISBN 978-952-13-6294-1
ISSN 1798-8985